Posamezni izvod 30 grošev, mesečna naročnina 1 šiling

V. b. b

SLOVENSKI vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Zaupajmo

12. marca svoje glasove samo tistim možem, ki bodo v resnici zastopali koristi našega ljudstva.

LETNIK V | DUNAJ, V SREDO, 8. III. 1950 | ŠTEV. 18 (291)

Koroška slovenska žena in 8. marec

Kot vsako leto, tako se tudi ob letošnjem 8. marcu, mednarodnem prazniku žena zbirajo vse napredne žene sveta, da manifestirajo svoje sile in strnejo svoje vrste v boju za zboljšanje svojega in svojih otrok položaja. Od leta 1910 naprej, ko so na predlog Klare Zetkin sklenili, da proglasijo in praznujejo ta dan kot borbeno vzajemnost vseh žen, se leto za letom vršijo po vseh deželah, tako osvobojenih kakor tudi neosvobojenih, manifestacije žena. Tudi danes, pet let po končani vojni, v času, ko še niso popolnoma zaceljene rane nečloveškega klanja, ponovno skušajo z rožljanjem in grožnjami z atomsko bombo ustrahovati narode. Zato je letošnji 8. marec posvečen borbi za ohranitev miru v svetu.

V deželah pa, kjer še danes izgorevajo življenja delovnih ljudi v borbi za dosego svoje svobode, se žene aktivno uključujejo v ta boj, ne oziraje se na žrtve, ki jih v tem prinašajo. Tu vstanejo pred nami herojske slike žena Indonezije ter drugih kolonialnih in polkolonialnih narodov. Danes ni gibanja in dela, v katerem ne bi bila vključena tudi žena. Žene naše matične države Jugoslavije, ki so svojo svobodo že dosegle, danes gradijo in ustvarjajo novo, lepše življenje in dokazujejo vsem ženam sveta, da je uresničitev popolne enakopravnosti žena mogoča samo v socialistični državi.

Nam ženam Slovenske Koroške pa narekuje praznik žena posebne naloge. S parižkim sklepom je naše ljudstvo izpostavljeno ponovnemu izkoriščanju in nasilnemu raznarodovanju od strani velenemških šovinistov. V Avstriji se danes ponovno poraja fašizem. Ponovno nam kratijo osnovne pravice naroda in hočejo odvzeti naši mladini še tisto zadnjo trohico slovenskega pouka, ki so ga leta 1945 pod pritiskom borbe koroških Slovencev morali uvesti v šole. Vse slovenske žene in matere, ki nam je vprašanje vzgoje mladine prvo, se moramo odločno postaviti v bran proti takemu nasilju.

Zavedajmo se, da smo, ko se sklicujejo za olepšavo svoje krivice na pravico staršev, prav me žene prve poklicane, da prežinjene s pravim spoznanjem preprečimo temne nakane avstrijskih šovinistov.

Toda praznik žena nam nalaga še drugo, nad vse važno nalogo, ki jo moramo izpolniti prav me žene Slovenske Koroške. Vso zgodovino smo bile koroške žene zapostavljene, kadar je šlo za razne važne odločbe. Zaradi tega jih je danes mnogo med nami, ki še ne razumejo popolnoma današnjih dogodkov. Zato pa jih tudi še danes čestokrat izrabljajo razni „prijatelji“ v svoje namene. Tako nam rezultati jesenskih volitev kažejo, da so mnoge zavedne in poštene slovenske žene z najboljšimi nameni oddale svoje glasove protinarodnim strankam. Danes, ko so ponovno pred nami volitve, in to v naše občine, mora vsaka naša žena misliti na to, da tudi ona soodloča. Naj vsaka presodi dejanja in značaj občinskih mož, katerim bo oddala svoj glas.

Vsako gibanje ima svojo organizacijo. Tudi žene Slovenske Koroške se zbiramo v naši organizaciji Antifašistični fronti žena. Vse naloge, ki danes stojijo pred nami, moramo pomagati reševati tudi žene. Zato se je Zbor žena, ki je bil v nedeljo dne 5. 3. 1950 v Celovcu, obvezal, da bo v borbo za naše narodne pravice vključil vse žene. Naloga AFŽ je, da napne vse sile proti načrtnemu raznarodovanju, posebno naše mladine, da brani odraščajočo mladino in ji s pomočjo tečajev in predavanj nudi izobrazbo. Vse to je hkrati vključevanje v borbo za mir v deželi, za mir med narodi in v svetu.

Toda to je le del naših nalog! Čas je mimo, ko je bila žena obsojena na molk. Danes smo prav koroške žene na krmilu slovenskega broda, ki pluje po razburkanem morju in naši otroci kakor vse naše ljudstvo zro v nas z največjim zaupanjem.

Imamo svojo organizacijo. Če se oddaljujemo od nje, je to nevarna igra, ki slabi našo moč in bo obrodila sad le tistim, ki strežejo po življenju slovenskemu narodu na Koroškem. Zavedajmo se, drage žene, da gre zgodovinska pot v bodočnost, ne v preteklost in da smo prav me poklicane, da branimo človečanske in naše narodne pravice pred vsemi viharji. Oklenimo se naše organizacije, ki budi in goji v ženah strnjenost, zavednost in razglednost ter pojdimo z ostalimi naprednimi ženami sveta naproti lepšemu, svetlejšemu življenju za nas in za vse naše ljudstvo!

Misel enotnosti je bila močnejša

Dan občinskih volitev se vedno bolj bliža. Po vaseh in občinah zaključujejo aktivisti zadnje predpriprave. Mnogo dela in truda so vlagali, da bi združili nezavedne rodoljube za čim bolj enoten in strnjen nastop.

Člani DFDL so večinoma dobro doumeli navodila svoje organizacije, ki je od vsega početka podčrtala važnost in nujnost enotnosti vseh, ki jim je skupnost dragocenejša kakor pa ozko strankarstvo. Proč z umetnimi pregradami, proč s škodljivo razcepljenostjo, ki je bila jeseni vnešena na tujo pobudo, podvojimo napore za združevanje vseh dobromislečih, ki so jim potrebe skupnosti iskreno pri srcu, to so bile misli, ki so usmerjale frontovce in druge dobre ljudi pri premagovanju težav.

Dobra in koristna misel je naletela povsod na ugoden odmev. Mnogokje ni bilo težko premostiti zaščetnih ovir in ozkosrčnih poskusov, ki so želeli ovekovečiti to, kar se je v občo škodo zgodilo jeseni. Razsodnost ljudstva je bila močnejša od tovrstnih direktiv. Povsod, kjer so najuglednejši občani resno in pravilno pričeli graditi skupnost v občini, je delo uspelo in prišlo do izraza v primerni obliki. V občinah Bekštajn, Bilčovs, Borovlje, Djekše, Dobrla ves, Hodiše, Kotmara ves, Ledenice, Lipa, Loga ves, Medborovnica, Slovenji Plajberk, Svetna ves, Škocijan, Škofiče, Št. Peter na Vašinjah, Vernberk in Zgornja vesca so enotne kandidatne liste s primernimi in občinskim prilikam odgovarjajočimi nazivi ali pa imenske liste rezultat vztrajnega dela. V teh občinah je docela uspelo premagati strankarske poglede na občinske volitve.

Tudi po ostalih krajih, predvsem pa v občinah Blato, Libuče, Radiše, Št. Jakob v Rožu, Žitara ves in Žvabek so bili dani vsi pogoji za odpravo slehernega strankarstva. Člani DFDL in večina volivcev, ki so jeseni zastrašeni glasovali za KLS, so spoznali potrebo enotnosti proti združeni fronti nemških šovinistov v teh občinah. Tudi tod je to spoznanje dovedlo do enotnih kandidatnih list in nestrankarskih imen. Šele tik pred vlaganjem list so ponekod prevladali vplivi od zunaj ali pa ozkosrčnost in trma posameznikov, ki so po direktivi ali pa samovoljno vsilili s trudom ustvarjeni enotnosti še zadnji trenutek strankarski videz. Dejansko pa je tudi v teh občinah zmagala misel enotnosti in ne pomeni v zadnjih dneh vsiljena firma KLS liste strankarske ozkosti, predvsem pa ne izstovetnosti ali kakršne koli povezave s protiljudsko OeVP, kakor je bil to slučaj pri jesenskih volitvah, kar je seve bistve-

(Nadaljevanje na drugi strani)

PROGLAS

Zveze kmetov in delavcev v Borovljah za občinske volitve

Kmetje in delavci!

Od 1934. leta naprej niste imeli več zakonito izvoljenega občinskega zastopstva.

Dnevno so nam kmetom pripovedovali, da je delavec naš sovražnik, na drugi strani pa je moral delavec neprestano slišati, da je njegov sovražnik kmet. Tako je gospoda stalno hujskala delavca proti kmetu, kmeta pa proti delavcu in oba sta se gledala postrani. Delavec se je veselil, če je videl eksekutorja, ko je pri kmetu čestokrat zarubil zadnjo kravo, kmet pa se je smejal, ko je delavec živel v revščini, pomanjkanju in bedi.

V resnici pa je oba tepla in še tepe ista usoda, oba so opeharili za sadove njihovega dela, oba sta obubožala.

Po končani drugi svetovni vojni smo bili sicer osvobojeni, toda kako izgleda ta osvoboditev v resnici? Pri volitvah leta 1945. sta zasedli ministrske stolčke ÖVP in SPÖ in kljub svetim obljubam, da bosta delali izključno v korist ljudstva, vladali proti njemu. Brez občinskih volitev so postavili provizorične občinske svete. Posledica take politike je bila cvetoča črna borza z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami, ko na drugi strani v mnogih primerih ni bilo mogoče dobiti niti onih živil, ki so jih predpisale živilske nakaznice, da o drugih nakaznicah sploh ne govorimo. Če pa je komu — seveda od malih ljudi — le uspelo, da si je nakaznico priboril, spet ni vedel, kje naj to blago kupi.

Kmete, zlasti male in srednje, so z grožnjami da jih bodo kaznovali, če ne izpolnijo predpisanih obveznosti, silili, da izpolnijo previsoko in krivično odmerjeno oddajo.

Vse to imajo na vesti velike stranke, ki danes beračijo za naše glasove.

Poglejmo še to: Kdo je odgovoren za to, da je mogel posestnik Johann Wernig v Podgori sabotirati oddajo? Kdo je kriv, da so najemniku Avgustu Kropivniku v Trnjah proti vsaki pravici zaplenili prašiča?

„Gaubauernführer“ Schütz v Kožentavri.

Dalje. Kaj je socialistična občinska večina storila za kmete in delavce? — Ničesar! Niti ni odstranila nevarnosti hudournikov niti ne misli resno na to, da bi to kdaj koli storila. Ne samo, da ni odpomogla katastrofalnemu pomanjkanju vode v Borovljah, Podljubelju, na Dobravi itd., temveč je izdala ogromno vsoto denarja za ponesrečeno črpalnico, na mesto da bi zgradila predlagani vodovod od „zlatega studenca“.

Vsi, ki iščete stanovanje, dobro veste, kako se boroveljska občina „trudi“, da bi rešila občutno stanovanjsko krizo. Ali boste volili spet te ljudi?

Kakšen je program kmetov in delavcev?

1. Takojšnja izgraditev vodovoda od „zlatega studenca“ s pomočjo prispevkov dežele in države.
2. Odstranitev nevarnosti hudournikov v občini Borovlje z zgraditvijo jezov in obnovo ter čiščenjem vodne struge.
3. Dvig gradbenega veselja z dodelitvijo gradbenega zemljišča po poljudni ceni ter z dodelitvijo gradbenega materiala (groh, lehnjak), ki ga občina lahko sama proizvaja.

Volivci!

Na nas je, da bomo ta program uresničili. Koristi so jasne. V Borovljah je v poletnih mesecih premalo vode, v Podljubelju, Doleh pa sploh nimajo zdrave pitne vode. Zgraditev vodovoda od omenjenega vrelca bi zagotovila Borovljam in okolici za prihodnjih petdeset let zadosti vode.

Odstranitev nevarnosti hudournikov bo obvarovala posestnike gozdov, travnikov in njiv pred ogromno škodo, ki jo zdaj utrpe vsako leto.

Stavbene parcele morajo biti na razpolago z odkupom ali razlastitvijo Voigtovih zemljišč. Proizvodnjo gradbenega materiala (groha, lehnjaka) mora občina izvesti z lastnimi stroški, kar je mogoče brez velikih denarnih sredstev.

Volivci! Zato dajte 12. marca vaš glas samo kandidatom

LISTE KMETOV IN DELAVCEV

Občinske volitve

Kaj mora vedeti vsak volivec

Kje moramo voliti

Volišče je v vsaki občini. Večje občine so razdeljene v posebne volivne okoliše, katerih obseg določi občina.

Vsak volivni upravičenec mora voliti v tisti občini oziroma v tistem volivnem okolišu, kjer je njegovo stalno bivališče in kjer je vpisan v zaključenem volivnem imeniku. Izjeme so samo člani občinskih in okoliških volivnih oblasti ter volivne priče, ki lahko volijo s tako imenovano volivno izkaznico (Wahlkarte) tam, v tisti občini oziroma v tistem volivnem okolišu, kjer na dan volitev opravljajo svojo službo.

Volivne izkaznice

Tokrat dobijo volivne izkaznice samo člani občinskih in okoliških volivnih oblasti ter volivne priče. Kdor na dan volitev ni doma, to je tam kjer je vpisan v volivnem imeniku, **ne more voliti.** Vzrok odsotnosti pri tem ne igra prav nobene vloge.

Zato naj si vsak tako uredi, da bo na dan volitev, to je dne 12. marca 1950, doma, da bo lahko volil.

Prepovedana cona

Na dan volitev je v poslopju, v katerem je volivni lokal in v okolici tega poslopja, katere obseg določi občinska volivna oblast (prepovedana cona), prepovedana sleherna volivna propaganda, zlasti nagovori volivcem, nabijanje ali razdeljevanje volivnih proglasov ali kandidatnih list in pod., nadalje vsakršno zbiranje ljudstva ter nošenje vsakovrstnega orožja. (Tu seve ni mišljeno orožje, ki ga nosijo varnostni organi, ki na dan volitev v dotični okolici izvršujejo svojo službo).

Dokler volitve niso končane, je prepovedano tudi prodajanje (točenje vsakovrstnih alkoholnih pijač.

Volivni lokal — volivna celica

Kje je v občini (v volivnem okolišu) volivni lokal, določi občinska volivna oblast.

Razen volivne oblasti imajo dostop v volivni lokal samo njeni pomožni organi, volivne priče in volivci, ki pridejo volit. Kdor je svoj glas oddal, mora volivni lokal takoj spet zapustiti.

Načelno mora oddati vsak volivni upravičenec svoj glas osebno. Vendar pa slepce, pohabljence in obnemogle lahko vodijo spremljevalci in za njih glasujejo. Razen v tem primeru sme v volivno celico vedno le ena oseba.

Kako volimo

Ko gremo na volišče moramo vzeti s seboj **osebno izkaznico,** ki jo moramo predložiti volivni oblasti. Če na primer v neki občini, ki ima manj kot 2000 prebivalcev, nekdo nima s seboj izkaznice, s katero bi se izkazal, kljub temu lahko voli, če ga večina članov volivne oblasti osebno pozna.

Ko pridemo v volivni lokal, stopimo pred volivno oblast, tam povemo svoje ime in bivališče ter se izkažemo z osebno izkaznico.

Ko je volivna oblast zapisala naše ime in bivališče, nam občinski volivni vodja da prazno volivno kuverto, s katero se podamo v volivno celico. Tam damo v kuverto svojo glasovnico, ki jo imamo že s seboj ali uradne glasovnice, to so prazne, na katere, če nimamo drugih — tiskanih — napišemo ime — naziv — stranke, ki ji hočemo zaupati svoj glas ali pa ime vsaj enega kandidata, ki kandidira na listi te stranke. Tu ponovno poudarqamo, da mora biti iz glasovnice točno razvidno, za katero stranko je oddana.) To pa moramo storiti tako, da nas pri tem nihče ne more opazovati, ker so volitve tajne. Kdor bi hotel dati glasovnico v kuverto pred volivno oblastjo, krši zakon in mora tako dejanje volivna oblast preprečiti. Vsak volivec, ki kaj takega opazi, je upravičen, da proti takemu postopku protestira pri volivni oblasti.

Ko smo svoj glas oddali, spet zapustimo volivni lokal.

Neznosne stanovanjske razmere v Borovljah

Stanovanjska kriza je v Borovljah velik problem. Toda pristojna mesta doslej še niso resno pristopila do tega, da bi ga rešila in s tem številnim delovnim ljudem — saj gospoda stanovanjske krize ne čuti — omogočila dostojno in človeško stanovanje. In kdo so ta pristojna mesta? Občina, ki je v socialističnih rokah, torej v rokah ljudi, ki pravijo, da so zastopniki delovnega ljudstva, in stanovanjski odbor, katerega predsednik pa je že od leta 1945 Adolf Peinter, funkcionar KPA, torej tudi tak patentiran zastopnik delovnih ljudi! V stanovanjskem vprašanju so oboji dokazali, da jim potrebe delovnih ljudi nič niso mar, temveč da jim gre le za osebno korist. Nič drugače pa ni v ostalih vprašanjih. Njihove fraze o borbi za pravice delovnih ljudi so že tako abotne, da jim nihče več ne verjame.

Mnogo je primerov, da preprosti, delovni ljudje v boroveljski občini že leta čakajo na primerno stanovanje in ga ne dobijo. Posebno kričeč pa je naslednji primer:

Gottfried Krusch, ki je poročen in ima otroka, je že pred poldrugim letom zaprosil za dodelitev primernega stanovanja, toda do danes ga še ni dobil. Prisiljen je, da s svojo družino stanuje pri svoji teti, ki pa ima sama komaj eno sobo. To sobo, ki bi za enega človeka še odgovarjala, je pregradil, da ima zdaj vsaj en prostor zase. Ta prostor pa, ki se imenuje „stanovanje“, meri nič več in nič manj kot 3,20 krat 3 m. Torej za tričlansko družino popolnoma nemogoče in tudi skrajno nezdrave razmere, zlasti za otroka. To bo uvidel vsak, ki količkaj misli, samo ne uvidi tega občina in stanovanjski odbor.

Vse prošnje, ki jih je Krusch tozadevno že napravil, vse njegove intervencije pri okrajnem glavarstvu in na Dunaju so bile bob v steno. Do danes čaka zaman. Pri tem pa moramo vedeti, da je bil Krusch partizan in se 15 mesecev boril v nekem avstrijskem bataljonu v Jugoslaviji. V borbi s fašističnimi zavojevalci je bil petkrat težko ranjen in je danes za vsako težje delo nesposoben. Ima uradno potrdilo po § 4, tako imenovano „Amtsbescheinigung“, kljub temu pa njegove prošnje, ki je na vsak način upravičena in utemeljena kot nobena druga, ne rešijo. Tu se pač spet vidi, kako v Borovljah ravnajo s partizani, borci proti fašizmu, ki so dali vse od sebe, da uničijo to zver, ki je ogrožala vse človeštvo.

Vsi tisti, ki so v minuli vojni trpeli, vsi pošteni demokrati in delovni ljudje v Borovljah si bodo to vsekakor zapomnili, zlasti pa prihodnjo nedeljo, ko bodo volili bodoče občinsko zastopstvo. Izvolili si bodo ljudi, ki jim bodo interesi ljudstva več kot osebne koristi, ljudi, ki bodo znali rešiti tudi stanovanjsko krizo. Odklenkalo bo protiljudskim elementom, ki so v zadnjih letih delali, kar jim je bilo ljubo in drago, ki jih je na ta mesta postavila protiljudska oblast, ne da bi pri tem soodločalo ljudstvo. Odklenkalo jim bo, ker 12. marca bo spregovorilo ljudstvo, ki je v zadnjih letih spoznalo, kdo so resnični zastopniki delovnih ljudi. Volilo bo listo kmetov in delavcev, ki je jamstvo, da bo v bodoče v Borovljah drugače kot je bilo doslej. Kandidati na listi kmetov in delavcev so sami delovni ljudje, zato imajo tudi razumevanje za delovnega človeka in za njegove potrebe in le oni bodo lahko delali v njegovo korist, v korist vseh občanov brez razlike, ker jim je blagor in dobrobit občanov več nego osebni, ozko strankarski interesi.

Sloga jači - nesloga tlači!

Povsod, v vseh občinah in vaseh, se naše ljudstvo pripravlja na občinske volitve, ki bodo prihodnjo nedeljo. Pomena, važnosti teh volitev se pač vsak zaveda, saj bomo volili občinska zastopstva, torej ljudi, ki bodo v bodoče upravljali občinske posle v posameznih občinah, ki bodo zastopali koristi in potrebe vseh občanov. Tu pa je seveda treba dobro preudariti, komu bomo dali svoje zaupanje, koga postavili na ta tako odgovorna mesta, kdo bo v **resnici zastopal le koristi ljudstva.**

O pripravah za občinske volitve nam piše tudi naš dopisnik iz Sel. Sele so nedvomno ena izmed tistih občin na Slovenskem Koroškem, ki jim je minula vojna prizadejala največjo škodo v vseh ozirih. Prav tako so Sele tudi občina, katere prebivalstvo je že pri novembrskih volitvah leta 1945 doseglo, da so prišli v občino ljudje, ki so jim koristi in potrebe ljudstva, občanov, nad vse. Zato so v Selah v zadnjih letih tudi nekaj ustvarili in v precejšnji meri zacelili rane, ki jih je občanom prizadejala vojna.

Tako-le nam piše naš dopisnik:

„Mnogo gospodarskih poslopij je bilo v naši občini za časa druge svetovne vojne poškodovanih, utrpeli pa smo tudi precejšnjo škodo na kmetijstvu. Toda naš župan Janko Ogris, Slovenec in po poklicu delavec, se je v polni meri zavedal, kaj je njegova dolžnost. V občini so predvsem potrebovali gradbeni material. Vsi vemo, da ga je bilo leta 1946 zelo težko dobiti. Naš župan je šel od urada do urada in se ni pustil odgnati, čeprav je moral čestokrat slišati od uradnikov: „Selski berač je že spet tu.“ S svojo vztrajnostjo je tudi dosegel, da je bilo 1946. leta selski občini dodeljeno precej gradbenega materiala, in sicer 54.650 kg cementa, 3127 kv. metrov heraklita, 2000 komadov opeke in nad 100 kg žebljev. Mostovi v Sele-Zgornji kot so bili zelo slabi. Naš župan je poskrbel, da so zgradili tri mostove in popravili cesto. Popravljeno je bilo tudi šolsko poslopje, ki je bilo v jako slabem stanju ter še mnogo drugega, kar je bilo v splošno korist vseh občanov brez razlike. Vsa ta dela pa so opravili domači ljudje, ki so iskali zaslužka, niso pa imeli dela.

Naš župan nikakor ni bil eden izmed tistih, ki so se slepo pokoravali navodilom okrajnega glavarstva in deželne vlade, čeprav so bila v škodo domačega prebivalstva. Ostro je nastopil proti previsoko in krivično odmerjenim oddajam v zadnjih letih, ker je kot pravi zastopnik interesov ljudstva poznal razmere v občini in ni mogel dopustiti, da bi se občanom godila krivica, da bi vsled oddaj trpeli pomanjkanje. Vedel je, koliko morejo oddati in se po tem tudi ravnal. Leta 1947 je selska občina dobila predpis, da mora oddati 18.600 kg mesa in 6 svinj, leta 1948 25.319 kg mesa, leta 1949 pa 24.540 kg mesa in 40 svinj. Občinski odbor je z županom Ogrisom na čelu oddajo zavrnil kot previsoko in krivično odmerjeno in po neštetih protestih in intervencijah uspel, da je bilo leta 1947 treba oddati le 6655 kg mesa in nobene svinje, leta 1948 samo 14.237 kg mesa in leta 1949 samo 6692 kg mesa in nobene svinje.

Navedene številke pričajo, da je naš župan in z njim vred ves občinski odbor delal tako, kakor bi moral delati vsak v vsaki posamezni občini, da je delal izključno le v interesu občanov.“

Ko se zdaj pripravljajo na občinske volitve, se Selani vsega tega, kar je v splošno korist storil župan Ogris, tudi dobro zavedajo. Zato so ga postavili tudi na svojo kandidatno listo in sicer kot nosilca liste. Pa tudi ostali kandidati na „Listi kmetov in delavcev“ — tako so imenovali svojo stranko — so ljudje, ki jamčijo, da bodo delali samo to, kar bo dobro in v splošno korist vseh občanov.

Tudi v Selah so se trudili, da bi vsaj pri občinskih volitvah ustvarili enotnost, ki pri državno-zborskih volitvah ni uspela. Toda vsi njihovi odkriti poskusi, vsa njihova prizadevanja so bila na žalost zaman.

Tako zaključuje naš dopisnik:

„Samo eno nam je žal in nas boli, da nekateri v naši občini niso doumeli velikega pomena enotnosti vseh Slovencev, vseh kmetov, delavcev in obrtnikov pri občinskih volitvah. Kljub našim odkritim prizadevanjem, da bi ustvarili to za nas vse tako potrebno enotnost, so postavili svojo listo, kar pač pomeni vnašanje strankarstva v naše vrste. Proč s strankarstvom pri občinskih volitvah — to je bila naša parola, kajti strankarstvo more našim skupnim interesom samo škodovati. Saj gre pri občinskih volitvah za nas vse brez razlike, za naše koristi, za naše potrebe, za našo bodočnost. Ta pa bo lepša in svetlejša le, če bomo enotni, složni. Imejmo vedno pred očmi:

Sloga jači — nesloga tlači!“

Misel enotnosti je bila močnejša

(Nadaljevanje s prve strani)

ne važnosti v bodoči občinski politiki teh krajev.

Gotovo ne bi bilo nič lažjega, kakor pa za ceno enotnosti odkloniti sodelovanje pod takimi pogoji in iti svojo pot. Člani DFDL v teh občinah pa so se dobro zavedali, da bi to koristilo samo sovražnikom koroških Slovencev. Zato, in samo zato so rajši pristali ponekod tudi na neprimerno ime enotne kandidatne liste, samo da ni prišlo do razdora. Za čim večji volivni uspeh tudi v teh občinah je odločilne važnosti to, da so na listah zavedni in pošteni slovenski možje, ki bodo pripravljeni zastopati in braniti koristi slovenskih kmetov, delavcev in obrtnikov proti ogrožanju, ki jim preti s strani združenih protiljudskih in protislovenskih šovinistov. Zato se člani DFDL tudi v teh občinah enako kakor drugod z vsemi silami zalagajo za čim večjo aktivizacijo volivcev in bodo še v zadnjih dneh posebno skrbeli za to, da bo tudi zadnja beležna mamica oddala svoj glas za učvrstitev enotnosti v občinah.

Jasno pa je, da vsi volivci pričakujejo in odločno zahtevajo, da se izvoljeni kandidati v svojem delu ne bodo ravnali po kakršnih koli škodljivih strankarskih navodilih, temveč da bodo za svoje delo v občinskih odborih polagali račune edinole volivcem v celoti. Volivci so tista prva in zadnja instanca, pri kateri bo moral sleherni slovenski občinski odbornik iskati vedno znova pobude in nasvete, da bo lahko v vsakem vprašanju zavzel tisto odločno in pravilno stališče, ki bo v korist slovenski skupnosti in skupnosti vseh poštenih delovnih ljudi v občinah.

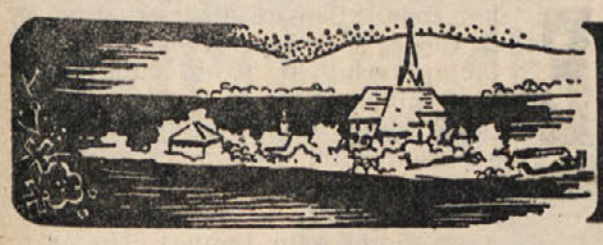

Po naši zemlji

PROGLAS

„Kmečko-delavske enotnosti Bela“ za občinske volitve

Volivci!

Pri občinskih volitvah bomo volili kandidate „Kmečko-delavske enotnosti Bela“, ker so to možje, ki nam po svojem značaju jamčijo, da se bodo odločno borili in zastopali interese kmetov, delavcev in domačih obrtnikov.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ se bo borila za resnično demokratično ureditev v občini, za gospodarske in socialne pravice občanov brez razlike stanu, svetovnega nazora in strankarske pripadnosti.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ bo skrbela za to, da se bo v občinski hiši razpravljalo z vsakim občanom nepristransko, v njegovem maternem jeziku, da bo enako upoštevan vsak, pa naj bo to kmet, delavec ali obrtnik, premožen ali reven.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ se zaveda, da morajo v občini uživati prednost žrtve vojne — izseljenci, politični interniranci, partizani, partizanske sirote, vdove ter vsi po vojni oškodovani občani.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ bo skrbela za to ,da občina redno popravlja doslej zanemarjene občinske poti, predvsem pot v Lobnik, ki je najbolj nujna.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ se bo borila za pašniško pravico v grajskih planinah ter skrbela za čiščenje pašnikov in planin sploh.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ bo skrbela, da se bodo zapuščene in zanemarjene grajske in druge kmetije, ki jih nihče ne oskrbuje, popravile, da bodo tam spet lahko delale in živele delavske družine.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ bo tudi skrbela za to, da bodo dobili občinski lov v svoje roke spet domači kmetje in delavci.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ bo delala na to, da bodo povsod zaposleni domači delavci, ne pa tuji emigranti in priseljenci, ter tako odločno nastopila proti načrtnemu potujčevanju naše občine.

„Kmečko delavska enotnost Bela“ bo vsestransko zastopala koristi našega kmeta, ga ščitila pred tujimi špekulanti in oderuhi. Borila se bo za to, da bodo naši kmetje lahko prodajali svoje pridelke po primernih cenah.

„Kmečko-delavska enotnost Bela“ bo odločno zastopala narodne interese občanov, se borila za enakopravnost slovenskega jezika, posebno pa za zadosten pouk slovenščine v šoli.

Kandidati „Kmečko - delavske enotnosti Bela“ se v polni meri zavedajo svoje dolžnosti do svojih volivcev in se obvezujejo, da bodo vztrajno in nesebično delali samo v korist delovnega ljudstva občine Bele.

Kmetje in delavci!

Vsi smo delovni ljudje, ker si z lastnimi rokami pridelujemo svoj kruh. Zato spadamo skupaj. Zavedajmo se nujnosti in važnosti naše enotnosti. Gojimo skupnost in opustimo strankarstvo, kadar gre za naše skupne interese, ker nam to samo škoduje!

Zato glasujmo 12. marca samo za kandidate

„Kmečko-delavske enotnosti Bela“

Želuče. Nepričakovano smo dne 16. februarja t. l. zvedeli žalostno vest, da je naš tovariš in sosed Miha Weber, po domače Činkman — Brancej nenadoma preminul. Zdrav se je odpravil zjutraj po opravkih v Celovec, kjer ga je ob pol enajstih zadela srčna kap. Mrtvega so prepeljali z rešilnim avtom na dom. Nepopisna je bila žalost žene in otrok, pa tudi celo okolico je globoko zadela bridka izguba. Z njim je izgubila žena dobrega moža, otroci skrbnega očeta, naša vas dobrega soseda, občina Zgornja vesca pametnega gospodarja in svetovalca, naše slovensko ljudstvo pa neustrašenega zagovornika in branilca njegovih pravic.

Rajni je bil član vseh naših organizacij, soustanovitelj domačega prosvetnega društva in dolgoletni odbornik. Vsepovsod je pomagal, skrbel in žrtvoval. Celo vrsto knjig je daroval za društveno knjižnico in pri branilnici in posojilnici je bil požrtvovalen in nesebičen zadružnik. V občinskem svetu v Zgornji vesci je bil mnogo let odbornik ter član šolskega sveta v Bilčovsu, kjer je povsod odločno in dosledno branil naše pravice. Zato so ga nasprotniki sovražili in posebno za časa fašističnega režima preganjali in zasledovali.

Zares, umrl je mož, kje tak je še med nami. Telesno je umrl, a njegov duh bo še nadalje živel med nami in nas bodril in dramil.

Pogreb je bil 18. februarja t. l. ob ogromni udeležbi od blizu in daleč. Bilčovski moški zbor mu je na domu in ob odprtem grobu zapel ganljive žalostinke. Pogrebne obrede sta opravila gospoda župnika Štih in dr. Hornböck. Po globoko občutenem nagrobnem govoru je še zadonela v slovo naša pesem. Številni venci so krasili njegovo gomilo, med temi tudi venec naših organizacij. Težko smo se ločili od njegovega groba v želji, naj mu bo ljubljena slovenska zemlja lahka. Žalostnim zaostalim naše iskreno sožalje!

Podljubelj. Le redkokdaj beremo v kakem listu iz našega kraja, čeravno je naša vas starejša kot marsikatera v okolici. Pravijo, da se v Podljubelju po zimi sonce le za pol ure pokaže. Na tem je brez dvoma nekaj resnice in morda pri nekaterih hišah okoli božiča sonca sploh ne vidijo. Zares je naša vas zelo stara. Ko so gradili pred štiristo leti cesto preko Ljubelja, so naše tovarne že tedaj izdelovale orodje za te pionirje. Prvotno je stari Ljubelj stal nekaj južneje od današnjega. Kamnati križ nad Podljubeljem, ob cesti proti Sopotnici, priča, vsaj tako je zapisano v zgodovini, da je stal Podljubelj prej tam. Pri potresu leta 1571 pa so se odtrdale ob cesti ogromne skale in zasule celo naselbino. Pozneje je bila ena največjih tovarn tedanjega časa tik pred podljubeljsko cerkvijo. Pozneje so zaradi centralizacije in električnih central prenesli vsa industrijska podjetja v Borovlje in so danes v Podljubelju po večini le stanovanjske hiše delavcev, zaposlenih v boroveljski tovarni.

„Slovenski „Delavski dom“ v Podljubelju je dokaz, da je bilo tukaj v prejšnjih letih živahno narodno delovanje. Ko bi imel biti l. 1908 dom odprt in blagoslovljen, so zagnali nemški šovinisti strašen hrup, alarmirali Celovec in celo Koroško, protestirali in kričali in grozili, da bodo vse razbili. Že tedaj so naši nestrpni nemški sodeželani gojili do vsega, kar je slovenskega, strupeno in besno sovraštvo. Zaradi tega hrupa je nam sovražna oblast otvoritev tudi prepovedala, toda Nemci in narodni renegati so kljub temu organizirali demonstrativen pohod iz Celovca mimo „Delavskega doma“ po Ljubeljski cesti do Tajčpetra. Mimo „Delavskega doma“ so divje rjuli in hajlali. To je bilo že takrat.

Do leta 1926 je bila pri nas samostojna občina. Z ozirom na to, da bi se v občinskem gospodarstvu več kaj prihranilo, je deželna vlada odredila, da se občina spoji z boroveljsko občino. Glasovanje je odločilo z malo večino za Borovlje in tako smo postali boroveljski občani. Naš bivši župan iz naše občine je tudi še danes župan v Borovljah, na kar smo še ponosni. Za po volitvah pa že napovedujejo, da tega moža ne bodo več potrdili za župana in nameravajo mesto njega postaviti tujca, ki ne obvlada našega jezika. Ne vemo sicer koliko je na tem resnice, to bo zadeva najmočnejše stranke, vendar pa govorica iznenadi vsakega domačina

Tudi Slovenci se pripravljamo na volitve. Nosilca naše liste sta Tone Špruk iz Podljubelja in Blaž Kral iz Liplan pri Kapli. Naše glasove bomo zaupali možem naše liste, ker smo prepričani: Naši zastopniki se bodo zavzeli vedno in povsod za pravice našega ljudstva, koroških Slovencev.

Podsinja ves. Malle Neža je prevzemala od tukajšnjih kmetov mleko za mlekarno v Celovcu, od mlekarne pa je dobivala za mleko denar, ki ga je potem izplačevala posameznim kmetom. Znano je, da se nahaja v stiski in vprašanje dolga so hoteli enostavno rešiti. Sin Malle Johan je razmišljal, kako bi si prilastil mlečni denar ter prišel na misel, da je fingiral vlom s tem, da je podrl vrata in razbil okna. Na ta način je hotel dopovedati kmetom, da je bil denar ukraden. Toda policija je kmalo zasledila zločinca v osebi samega Malleja Johana in ga aretirala. Pozneje je dejanje tudi priznal. Kmetje se zgražajo in jezijo ter zahtevajo, da se izročijo takšna zaupna mesta v roke poštenim ljudem. Na nas je, da bomo volili pri občinskih volitvah takšne može, ki bodo tudi take opravke izročali v upravo zaupanja vrednim ljudem.

Sveče. Na pustno nedeljo zvečer smo imeli pri nas pustno prireditev. Obiskala nas je igralska skupina iz Škofič in nastopila z burko „Kmet in fotograf“. Kljub temu, da je bilo ta dan v okolici več plesnih zabav, je bil naš večer zelo dobro obiskan. Posebno so nas razveselili še pevci in tamburaši, kar je dokazal živahen aplavz. Le prehitro je prireditev minila, toda s Škofičani smo se prav tovariško še pozno v noč dobro imeli. Škofičanom smo za prijetni večer hvaležni in želimo, da bi kmalo spet prišli med nas.

Kapla — Borovlje. Pust je minul in kakor vse kaže so prišli na svoj račun vsi, tako gostilničarji in oni, ki so se radi poveselili in noreli. Dolgi predpustni čas je omogočil, da so prišli na vrsto s svojimi bali vsi od požarne brambe do „heimkehrerjev“. — V postu pa nas je kmalo iznenadila stavka uradnikov v Celovcu, ki je segla celo na deželo. Kmetje se vprašujejo, kdaj bodo oni začeli stavkati. — V Kapli pa največ govorijo o projektu za vzpenjačo za smučarje na Žingarco. Splošno slišimo, da je zadeva resna, gre le še za denar, za vse drugo je načrt gotov.

Pripravljamo se za občinske volitve. Pet strank so priglasili. Pred vojno je imela naša občina 28 odbornikov, zdaj jih bomo volili le 16. Posebno živahni agitatorji so VdU-jevci. Kakor slišimo od teh mladeničev, bi bili le oni sami sposobni voditi občinske posle, kot se spodobi. Najbližja preteklost pa je pokazala, kam smo prišli s takimi parolami. Posebno v naših krajih se je zgodilo več žalostnih primerov. Spomnimo se samo na zločin, ko so prišli po noči nad miroljubnega dekana gospoda Limpla in ga pod pretvezo, da mora na spoved k bolniku, zvabili na pot in ga iz zasede napadli ter streljali nanj, da se je zgrudil z Najsvetejšim na tla in na posledicah tega napada umrl. In pozneje so nacistični zločinci vlačili po zaporih daleč na okoli znanega in spoštovanega dekana Štefana Singerja, tako da je zaslužni starček temu divjaškemu trpinčenju tudi podlegel. Ne pozabimo na vse to.

Od petih strank, ki so prijavile svoje kandidate, je le ena slovenska, je le ena naša. Med nami ni grofov in tudi ne „herrenbaurov“, ampak le kmetje, delavci in obrtniki, ki si sami služimo svoj kruh. Teh se bomo držali in te bomo volili! Prepričani smo, da bodo le ti zastopali pravice in koristi slovenskega ljudstva. Ravno v zadnjih dneh smo brali o delegaciji, ki je šla na Dunaj z zahtevami o šolah na našem ozemlju, ki so predvsem naperjene proti Slovencem. Tudi po glasovanju smo prestali Slovenci mnogo gorja, a takoj pri prvih volitvah smo nastopili samostojno in k prvi občinski seji so šli tedaj naši zastopniki s slovenskim nageljnom v gumbnici ter branili in zastopali ljudstvo, ki jih je volilo.

Podgora v Rožu. Zadnje čase veliko pišejo o ljubeljski cesti in ker leži naša vas vzdolž te ceste, nas seveda vsaka novica o tem zelo zanima. Kako je bilo nekdaj živahno na vasi, koliko prometa je šlo v teku stoletij mimo nas, a sedaj se počutimo nekako osamljeni. Preko Ljubelja ni prometa, športnikov je manj kot prejšnja leta in tudi naša podgorska industrija je zamrla. Živahno je bilo, ko je še obratovala pivovarna Oblasser, veliko je prihajalo izletnikov ne samo iz Borovelj, ampak tudi z one strani Drave in ljudje so zaslužili. Vsega tega ni več in le veliko poslopje spominja, da je moralo biti tukaj nekoč živahneje.

Tudi župnijo imamo v Podljubelju. Odkar je umrl naš župnik gospod Oraš, smo brez duhovnika in upravljajo našo župnijo iz Borovelj. Verjetno je samo zaradi tega tako malo zanimanja za našo župnijo, ker je slovenska.

Govorijo, da bodo letos začeli z delom pri ljubeljskem predoru. Če bo to res, bo naša prometna žila spet oživela.

Tudi pri nas se pripravljamo na občinske volitve. Koga bomo volili? Za nas je odločitev lahka. Od strank je samo ena slovenska in te se bomo držali, le od izvoljenih kandidatov naše stranke moremo pričakovati, da bodo v resnici zastopali pravice in koristi slovenskega ljudstva.

Zasedal je Pokrajinski zbor AFŽ

V nedeljo je bil v Celovcu Pokrajinski zbor Antifašistične fronte žena, na katerem se je zbralo nad 200 delegatk. Prišla je tudi tričlanska delegacija žena iz Gorice. Povabljene so bile tudi jugoslovanske žene, ki pa niso prišle; vzrok nam danes še ni znan. Mira Prušnik je imela politični referat, Milena Gröblacher pa organizacijsko poročilo; izvoljen je bil tudi nov Pokrajinski odbor. Diskusija na zboru je bila zelo živahna; v diskusiji so predvsem protestirale proti novim napadom avstrijskih šovinistov na slovensko šolstvo in poslale ministrstvu za pouk tozadevno protestno pismo.

Žene so obravnavale tudi vprašanje občinskih volitev in pozvale vse žene, da dajo svoje glasove tistim kandidatom, ki bodo resnično in dosledno zastopali koristi slovenskega ljudstva na Koroškem. Pozdravna pisma so poslale tudi maršalu Titu in Centralnemu odboru AFŽ v Beogradu.

Po delovnemu delu zbora je bila proslava 8. marca, slavnostni govor je imela Zofi Černic, nastopili so pionirji iz Št. Janža, Smrtnikove sestre so pele in šmihelski tamburaši so svirali. Obširnejše poročilo bomo objavili prihodnjič.

Velik napredek v jugoslovanskih RUDNIKIH NAFTE

Salko Hukič je namesto v treh mesecih v 30 dneh izvrtal vrtino in presegel drugi rekord stahanovca Orlova

Prebivalci Dolnje Lendave v Sloveniji, kjer so bogata ležišča nafte, govore danes samo o rekordu vrtalnega mojstra Salka Hukiča. Kar čez noč je postalo to ime znano in slavno. Povsod vprašujejo, kako je vendar Hukiču uspelo, da je v tako kratkem času izvršil vrtino v globino 2000 m, s čimer je presegel drugi rekord sovjetskega stahanovca Orlova.

Kdo je Salko Hukič?

Salko Hukič je eden izmed tistih štirinajst tisoč Madžarov, ki so naseljeni v Sloveniji. Dobro pomni Salko predvojne čase. Če ga vprašaš po tem, se ti bridko nasmehne in pravi kratko: „Hudo je bilo.“

Šele Federativna ljudska republika Jugoslavija je pravično rešila nacionalno vprašanje narodnih manjšin. Že na zgodovinskem II. zasedanju Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije 29. novembra 1943 v Jajcu, ko so bili položeni temelji Federativne ljudske republike Jugoslavije, je bilo sklenjeno: Narodnim manjšinam v Jugoslaviji pripadajo vse nacionalne pravice.

Tudi madžarska nacionalna manjšina ki ima svoja kulturna društva, krožke, številne nove šole in svoje učitelje, je v novi družbeni stvarnosti postala enakopraven del delavne skupnosti.

Pripadniki madžarske nacionalne manjšine v Jugoslaviji delajo povsod, kjer koli so zaposleni, z velikim veseljem. Sodelujejo pri vseh prostovoljnih delovnih akcijah. Madžarski kmetje, naseljeni v Sloveniji, 100 odstotno izpolnjujejo svoje obveznosti do države. Večina, med njimi tudi Salko Hukič, pa jih je zaposlenih pri industriji nafte, ki je v bližini.

V „belih rudnikih“ pri Dolnji Lendavi

„Beli rudniki“ pri Dolnji Lendavi v Sloveniji so oživeli prav za prav šele po osvoboditvi. Pred vojno so bila bogata ležišča nafte le slabo izkoriščena, ker ni bilo na razpolago tehničnih priprav. Zato pa je morala takrat Jugoslavija, kljub temu, da je imela doma bogata ležišča nafte, to dragoceno surovino uvažati iz Amerike. Novi gospodar dežele — ljudstvo, pa je sklenilo osamosvojiti se tudi na tem področju.

V Dolnjo Lendavo so prišli beli rudarji. Rudnik je oživel. Na prostranih poljih so zrasli ogromni vrtalni stolpi. V bližini so začeli rasti iz tal moderni stanovanjski bloki za rudarje. Že v tretjem letu petletke je priteklo iz bogatih podzemskih ležišč Slovenije več dragocene tekočine, kakor v dvajsetih predvojnih letih na ozemlju cele Jugoslavije.

Med belimi rudarji je bil Salko Hukič. Delal je z vnemo in veseljem in dosegel vedno večje uspehe. Postal je vrtalni mojster.

Sovjetska zveza je poslala pokvarjene vrtalne stroje

Delo belih rudarjev je bilo zvezano z neštetimi težavami in napori. Zaradi gonje informbirojevskih dežel so izostale pošiljke nujno potrebnih vrtalnih strojev in drugih naprav. Ali pa so pošiljale pokvarjene stroje. Tako je poslala Sovjetska zveza pokvarjene vrtalne stroje, ki so bili neuporabni. Beli rudarji so jih morali popolnoma predelati, jim dodati nove dele, šele potem so jih lahko uporabljali.

Zaradi teh težav proizvodnja nafte v prvem letu ni dosegla plana, bile so pa obenem dobra šola za delavce. Ojeklenele so njihovo voljo, da so postoterili svoje delovne napore.

Lani je proizvodnja nafte dosegla trikratno količino prejšnjega leta. Vrtalni mojster Salko Hukič je bil za svoje delovne napore odlikovan z medaljo dela.

Salko je obljubil Titu

Ko je lanske poleti rudar Sirotanovič sprožil veliko tekmovanje v rudnikih, ko so se dan za dnem pojavljala na prvih straneh časopisov nova imena rudarjev zmagovalcev, se je Salko zamislil. Razmišljal je o tem, kako bi prenesel Sirotanovičev način dela v beli rudnik.

Septembra je bil Salko kot najboljši delavec rudnika nafte v Dolnji Lendavi povabljen k Titu v Beograd. Tam je srečal trideset najboljših rudarjev-tekmovalcev. Pogovarjali so se o velikih uspehih v rudnikih. Salku je bilo hudo. V primeru z velikimi uspehi rudarjev on ni imel Titu kaj poročati. Pomislil je na delo v naftnem rudniku: popolnoma drugačno je, kakor v drugih rudnikih. Vrtati globoko v zemljo, ko ne veš skozi kakšne plasti prodira dleto. Le majhna napaka, in ves trud je zaman. Pomislil je pa tudi na svoje sodelavce: krepke, odločne, zavedne fante — in se je odločil.

Vstal je in svečano obljubil Titu, da bo pri globokem vrtanju uvedel nov, Sirotanovičev način dela, da bo naftna industrija dala čim več nafte.

Velika tekma

Salko se je vrnil v Dolnjo Lendavo. Prinesel je delovnemu kolektivu maršalove pozdrave ter na množičnem sestanku kot svojo partijsko obveznost ponovil obljubo, ki jo je dal maršalu.

Beli rudarji so sprva obnemeli. Salkova velika obljuba se jim je zdela skoraj neizvedljiva. Toda dobro so poznali komunista Salka, vedeli so, da bo držal besedo.

27. septembra se je začela velika tekma.

Salko ni izmenjal niti enega moža v svoji 34 članski brigadi, da mu ne bi kdo očital, da si je izbral vrtalce. Toda vse predpriprave so bile izvršene v rekordnem času. Treba je bilo demontirati stolp in ga prenesti 200 metrov dalje. Toda delo je brigada izvršila v 23 dneh. Za montažo stolpa in drugih priprav pa je rabila le 15 dni, namesto 40. Že ta prvi uspeh je visoko dvignil borbeni in tekmovalni duh Hukičeve brigade.

Brigadirji tekmovalci niso zapravili niti minute. Predvsem je bilo treba povečati število obratov pri vrtanju. Ob največji opreznosti je Hukič dovolil pri vrtanju 140 obratov v minuti. Na vsem velikem delovišču je vladala silna napetost. Beli rudarji so se neprestano ozirali proti Salkovemu stolpu. V petih dneh je bil dosežen prvi uspeh: prevrtana so bila debela ležišča laporja in dosežena globina 1000 metrov. Zdaj ni nihče več dvomil, da bo Salko dobil veliko tekmo.

Bitka je postajala vedno ostrejša

Brigadir Janez Gerenčir je sprejel tekmovanje, ki ga je napovedala Hukičeva brigada. Začela se je ostra bitka, katera izmed obeh brigad bo prva. Gerenčir je začel delati nekaj dni pred Salkom. Njegova brigada pa je imela slabše stroje, Salko jo je prehitel.

Tudi varilec Ferenci je pomagal

K uspehu tekmovanja je mnogo pripomogel tudi varilec Ferenci, ki je po lastni zamisli izdelal vrtalna dleta, ki so mnogo odpornejša kakor tista, ki so jih doslej uporabljali. Doslej se je s posameznim dletom lahko izvrtalo le 20 do 40 m, kakršen je bil pač teren. Varilec Ferenci pa je varjenje tako izpopolnil, da je s posameznim dletom mogoče izvrtati do 400 metrov globoko. To je velik uspeh ne le za jugoslovansko naftno industrijo, temveč celo v svetovnem merilu.

Zmagali so . . .

Osemindvajsetega oktobra zjutraj, po tridesetih dneh vrtanja, je dleto Salkove brigade prodrlo do naftnih slojev. Obljuba, ki jo je Salko dal Titu, je bila izpolnjena. Namesto 36 vrtalnih dlet, kolikor jih je bilo doslej potrebnih za eno vrtino, jih je Salkova brigada porabila samo devet. S tem velikim uspehom je potolkla prvi in drugi rekord sovjetskega mojstra vrtanja Orlova, ki je prvi rekord dosegel, ko je prodrl do naftinih slojev v 70 dneh in drugi v 38 dneh. Prvi rekord stahanovca Orlova je potolkla tudi Gerenčirjeva brigada, ki je izvrtala vrtino v 45 dneh.

Novi način vrtanja, ki ga je pokazal Salko Hukič, je velikanskega pomena za ves nadaljnji razvoj jugoslovanske proizvodnje nafte, ki se bo s tem podvojila. Tako petletni plan v proizvodnji nafte ne bo le izpolnjen, temveč tudi presežen.

Salkova brigada je sprejela novo obveznost

V dneh, ko je vse delovne kolektive v Jugoslaviji zajelo mrzlično tekmovanje, da bi s čim lepšimi delovnimi uspehi proslavili 29. november, zgodovinski dan ustanovitve Federativne republike Jugoslavije, ki je svojim državljanom še toliko ljubša in dragocenejša zdaj, ko jo Sovjetska zveza in njeni sateliti tako nezasluženo blatijo, — tudi beli rudarji v Dolnji Lendavi niso hoteli biti zadnji.

Salko Hukič, beli rudar in zmagovalec iz Dolnje Lendave, je takole sporočil maršalu Titu:

„Dragi tovariš Tito! Salko Hukič, ki sem bil septembra pri Tebi z najboljšimi rudarji naše države, Ti pošiljam v svojem in v imenu svoje brigade tovariške pozdrave. S svojo brigado sem svojo obveznost izpolnil. V nepolnih 30 dneh smo izvrtali vrtino. Obljubljamo Ti, da bomo še nadalje vodili borbo za večjo storilnost in dali naši deželi čim več nafte. V tekmovanje smo potegnili še eno brigado, ki tudi dosega lepe uspehe. Naša nadaljnja naloga bo, da pritegnemo v tekmovanje še druge brigade.

Klevete in laži proti Tebi in naši Partiji vse bolj podžigajo našo delovno vnemo. Tebi in naši Partiji se zavezujemo, da bomo naslednjo vrtino končali v 25 dneh.“

Ko bi bil doma in bi imel opravka kje na Prevaljah ali pa na Ravnah, bi si zataknil rdeč pošeljc iz tega vresja. In ljudje bi stali in rekli: glej, Jazbinca, kako gre, kot bi imel kol v hrbtu! Rahlo je pomislil na bodočnost. Ako bo prav, bo vse to kmalu končano in potem se bo vrnil. Če bo Jugoslavija taka ali taka, agrarna reforma bo. In da bodo agrarne reforme deležni v prvi vrsti tisti, ki izpostavljajo zdaj življenje za novo državo, to je tudi jasno. Potem se bo na Močivju drugače govorilo. Ni tako s to Jazbino, kot bi kdo mislil. — Seveda ni tam tako polje kot tukaj, toda lesovi so in živeti se da, dobro živeti . . .

„Stoj! Kdo je?“ je prebudil Petruha trd Gobančev glas. Vsi so vstali kot blisk, tam na spodnjem robu dvajset korakov od njih, je stopilo nekaj postav iz gozda na plano.

„Patrulja postojanke pet!“ je odgovoril od tamkaj glas.

Patrulji sta se približali in komandanta sta izmenjala geslo.

Zdaj je Petruh spoznal, da vodi patruljo Kotalov. Kotalov je že pred nekaj meseci zapustil Ravne in odšel na demarkacijsko črto.

Pozdravila sta se.

„Z Naraglavom sva skupaj!“ mu je pravil Kotalov ves vzradoščen.

Zdaj so vsi skupaj posedli ob robu, drug drugemu ponujali in prižigali cigarete in kmalu tudi pili iz istih čutar.

„Novega?“

„Pravijo, da se bomo zgrabili . . .“

„Bo nekaj takega! Naši bodó danes ali jutri udarili. Če ne bomo mi, bodo oni. Sinoči nas je obiskal Malgaj. Pa je rekel, naj bomo vsak hip pripravljeni.“

„K nam ga ni bilo!“

„Odšel je na desno. Ali je slabe volje . . .?“

„Da, nekaj mu smrdi . . .“

Čez čas se je Kordež obrnil h Kotalu in ga vprašal s skrivnostnim glasom:

„Kako pa vi . . .?“

Kotalov in Kordež, oba delavca in sošolca, sta ostala prijatelja, čeprav je bil prvi pri rudniku, drugi pa na žagi. Zdaj je Kotalov malo premislil, kot bi se ne mogel hitro spomniti, kaj hoče Kordež, potem pa je zategnil ustnice in poltiho odgovoril:

„Pri nas je vse v redu. Z marsičem smo sicer nezadovoljni, posebno s tem, kako so začeli zadnji čas ravnati z nemškimi veljaki. Toda to bomo opravili, ko se vrnemo.“

„Misliš, da se bomo le udarili?“

„Kako pa! Če oni ne odnehajo, zakaj bi mi. Mislim, da je pravica bolj na naši strani, kot pa na njihovi.“

„Lahko bi bilo seveda drugače...“

„Seveda! Toda ali smo krivi mi, da je tako? . . .“

Umolknila sta in oba prisluhnila v noč, kakor bi pričakovala, da se še tisti hip prikaže od nekod zaželena, odrešilna sila.

Prvi je vzdihnil Kordež.

„Mogoče je Čarnuhov Otej prav zdaj na oni strani . . . In Panzej Florel.“

„Mogoče!“ je zamrmral Kotalo.

„Tega bi njima res ne bilo treba storiti!“

„Oni pa nas preklinjajo, da smo izdajalci!“

Kotalo ni hotel misliti na to, temveč ga je grizlo nekaj drugega. Mahoma ga je obrnilo k Petruhu, ki je ležal na desni strani.

„Veš kaj? Dudaš se je vrnil . . .“

(Dalje)

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624/4. Za vsebino odgovarja: France Košutnik. Tiska Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsergürtel 20. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.